

Sprawozdanie

komisyi prawniczej z wniosku posła Grossa w przedmiocie spowodowania zmiany §. 45. ustawy państwowej z 29. Lutego 1880. Dz. p. p. Nr. 35.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 10. października b. r. przekazał Wysoki Sejm Komisji prawniczej, przedłożony przez posła Grossa wniosek następującej osnowy:

„Wzywa się e. k. Rząd do spowodowania w drodze właściwej zmiany §. 45. ustawy z dnia 29. lutego 1880. o zapobieganiu chorobom zwierzęcym zaraźliwym i o tępieniu tychże (Dz. p. p. Nr. 35.) w tym kierunku. aby czyny karygodne, tym paragrafem objęte, nie były uważane jako występki (Vergehen), lecz jako przekroczenia (Uebertretungen)“.

Komisya prawnicza zdaje z pomienionego wniosku sprawę, jak następuje:

Ustawa państwowa z 29. lutego 1880. Dz. p. p. Nr. 35. celem ochrony od chorób zaraźliwych zwierzęcych i tępienia tychże wydana, zawiera w §§. 44. i 45. sankcyę karną za uchybienia zarządzeniom w ustawie tej zawartym.

W szczególności zaniedbanie obowiązku przepisanych doniesień stanowi wedle §. 44. przekroczenie i ma być aresztem do dwóch miesięcy, albo grzywną do 300 zł. w. a. karane, zaś uchybienia wszystkim innym zarządzeniom, dla ochrony od zaraźliwych chorób zwierzęcych i tępienia takowych, stanowią wedle §. 45. występki i mają być mniej lub więcej srogo karane wedle wyrządzonej szkody i rozmyślnego lub mimowolnego uchybienia.

Wedle §. 48. pomienionej ustawy, postępowanie i wyrokowanie o czyny karygodne w §. 44. wymienione, stanowiące przekroczenie, należy do politycznej władzy powiatowej, zaś względem czynów karygodnych w §. 45. oznaczonych, występki mianowanych, do Sądów.

Między zarządzeniami ustawy z 29. lutego 1880. Nr. 35. Dz. p. p. mniej lub więcej ważnymi zawiera §. 8. tej ustawy postanowienie, że także w wewnętrznym obrocie potrzeba paszportów bydłych, a to:

- a) dla odźwaczy, koni i nierogacizny sprowadzanych na wystawę;
- b) dla bydła rogatego wszelkiego wieku, które na targ lub do licytacji bywa wyprowadzane, albo dla bydła rogatego (z wyjątkiem cieląt niżej 6-miesięcznych na rzeź przeznaczonych), które z powodu zmiany stanowiska do innego, nad 10 kilometrów oddalonego miejsca, bywa pędzone.
- c) dla trzód odźwaczy i nierogacizny, które przez większe przestrzenie kraju bywają pędzone;
- d) dla odźwaczy, których transport odbywa się za pośrednictwem kolei żelaznej lub okrętami.

Uchybienie temu zarządzeniu, stanowi więc wedle §. 45. ustawy z 29. lutego 1880. L. 35. Dz. p. p. występki i ma być wedle §. 48. tej ustawy przez Sądy dochodzone i karane.

Na podstawie tej ustawy więc, nawet mieszkaniac miejsca targowego, wyprowadzając ze stajni w tej samej miejscowości bydło na targ bez paszportu, popełnia występki; tegoż samego występkę dopuszcza się pędząc bydło do sąsiedniej nieraz wsi, która może nieco nad 10 kilometrów oddalona.

Tych uchybień postanowieniom §. 8. ustawy z 29. lutego 1880. Nr. 35. Dz. p. p. wydarza się nader wiele, jednakowoż nie dopuszczają się włóścianie rozmyślnie, lecz zwykle z nieświadomości; nie umieją oni bowiem rozpoznawać oddalenia na wymiar kilometrowy i to na drogach, na których żadnych oznak oddalenia nie ma; nie mogą oni pojąć, by do wyprowadzenia zdrowego bydłęcia z chaty swej w miejscu swego zamieszkania na targ, potrzebowali starać się o paszport dla tego bydłęcia i dlatego takie uchybienia temu zarządzeniu ustawy z 29. lutego 1880. Nr. 35. Dz. p. p. są tak częste, że Prokuratorye państwa i Sądy kolegialne są dochodzeniem i sądzeniem tych występków nadmiar przeciążone, a ludność przez pociąganie onej do rozprawy sądowej, często o mil kilkanaście, nie tyle nakładaną na nią za te uchybienia grzywną, gdyż Sądy bardzo mierne grzywny za te mimowolne uchybienia nakładają, ile stratą kilku dni czasu i wydatkami podróży do Sądu, bywa ubożoną.

Śledzenie bowiem i sądzenie występków należy wedle ustawy o postępowaniu karnem do Sądów kolegialnych t. j. krajowych lub obwodowych, których dotąd w kraju naszym jest dwanaście. Okręgi sądów tych są bardzo rozległe tak, że są miejscowości, które od siedziby sądu przeszło 20 mil są oddalone. Z tak oddalonych więc miejsce, włóścianin bywa pociągany do rozprawy z powodu uchybienia §. 8. ustawy z 29. lutego 1880. Nr. 35. Dz. p. p., aby być uznany winnym występku, zasądzonym na zapłacenie grzywny od 50 ct. do najwyżej 2 złr.; gdyż takie zwykle zapadają wyroki Sądów ze względu na rzeczywiście drobne i żadnej szkody nie wyrządzające nierozumne przewinienie, a podróż obwinionego do siedziby Sądu i napowrót i czas strawiony przy rozprawie, zabierają mu często 4, a jeżeli onę piechotą odbywać musi i więcej dni czasu, tudzież większych wymagają wydatków na żywienie się przez ten czas podróży jak grzywna nałożona.

A co do Prokuratury Państwa i Sądów, te władze z powodu dochodzeń i orzeczeń o występki z §. 45. ustawy z 29. lutego 1880. Nr. 35. Dz. p. p., tudzież ustawy z tejże daty Nr. 37. Dz. p. p. tak są pracą przeciążone, że bez znacznego powiększenia osób nie będą w stanie podołać swym obowiązkom.

Dostatecznie wykaże to przytoczenie, ile doniesień o te występki w roku bieżącym weszło do jednej c. k. Prokuratury Państwa w Złoczowie, i w ilu z tych spraw Sąd obwodowy wydał wyroki.

Oto od 1. stycznia po koniec września r. b., weszło do c. k. Prokuratury Państwa w Złoczowie 1637 doniesień o występki z ustaw o zapobieganiu chorobom zwierzęcym zaraźliwym i tępieniu tychże a to, przeszło 1000 o występki z §. 45. ustawy z 29. lutego 1880. Nr. 35. Dz. pp., zaś 600 o występku z §§. 9. i 39. ustawy z 29. lutego 1880. Nr. 37. Dz. pp.

Z przeszło tysiąca spraw o występki z §. 45. ustawy z 29. lutego 1880. Nr. 35. Dz. pp. było 880 z powodu braku paszportów bydłych u bydła na targ wyprowadzonego lub pędzonego nieco dalej jak 10 kilometrów od dotychczasowego onego umieszczenia, a 100 spraw za zaniedbanie nakazanego uwiązania pasów (§. 20. c. ustawy z 29. lutego 1881. Nr. 35. Dz. pp.), zaś 600 spraw, które zostały wdrożone za występki z ustawy Nr. 37. Dz. pp. z r. 1881. dotyczą zaniedbania w pasie granicznym wykazania jakiej sztuki bydła do katastru bydłeciego i piętnowania onego lub przydybania go bez paszportu, choćby w najbliższym oddaleniu od zwykłego stanowiska.

Gdy ustawa z 29. lutego 1881. Nr. 37. Dz. pp. zawiera przepisy co do zachowania ostrożności w pasie granicznym, albo po za tym pasem w wypadkach rzeczywistego wybuchu zarazy, przeto łatwiej nawet do pojęcia włóścian naszych przystępne, dlatego mimo stosunkowo srogich kar za uchybienie tym przepisom, albowiem prócz większej grzywny lub dłuższego aresztu, nadto utrata bydła postanowiona.

Komisyja Wasza mniema, że złagodzenie tej ostrości ustawy, a w szczególności uznania takiego przestępstwa za przekroczenie w miejsce występku domagać się nie należy, i że takie żądanie nie odniosłoby skutku.

Także mniema komisyja prawnicza, że nie należy domagać się takiej zmiany §. 45. ustawy z 29. lutego 1880. Dz. pp. Nr. 35, aby wszystkie czyny karygodne, nie były uważane jako występki lecz jako przekroczenia, albowiem między tymi czynami karygodnymi są i takie, których szkodliwość

najpospolitszy umysł pojąć może, które wbrew wyraźnym szczegółowo przez władzę polityczną ogłoszonym zarządzeniom popełniane, na ostrzejsze skarcenie zasługują.

Jednakowoż co do uchybień przepisane §. 8. ustawy z 29. lutego 1880. Nr. 35. Dz. pp. uznaje komisya, że w interesie c. k. Sądownictwa byłoby korzystnem, a ze względu na ludność sprawiedliwym i słusznym, by uchybienia tym przepisom nie za występki, lecz za przekroczenie były uznane i w skutek tego, nie śledztwu i orzeczeniu władz sądowych, lecz karaniu przez władze polityczne były poddane.

Sądowe postępowanie wymaga najpierw, by c. k. Prokurator Państwa spowodował dochodzenie przez Sędziego śledczego, następnie wyniósł akt oskarżenia, poczem musi się odbyć publiczna rozprawa, przy której czterech sędziów i pisarz sądowy, tudzież Prokurator Państwa jako oskarżyciel działać muszą, a to wszystko, by nieświadomego swej winy włościanina na grzywnę 50 ct. do 2 zł. lub areszt od kilku do 24 godzin zasądzić. Otóż już interes państwowy, ze względu na zwolnienie Sędziów i Prokuratora Państwa od zbytowego przeciążenia wymaga przekazanie postępowania w tych przewinieniach politycznym władzom powiatowym, co nastąpić może jedynie, jeżeli te przestępstwa zostaną uznane jako przekroczenia, a równie wymaga tego interes ludności, by za takie nierozumne przewiny, do często bardzo oddalonych trybunałów nie była pociągana.

Z tych więc powodów komisya prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Na podstawie §. 19. statutu krajowego wzywa się c. k. Rząd, by w drodze ustawodawczej wyjednał zmianę §. 45. ustawy z 29. lutego 1880. l. 35. w tym kierunku, że uchybienia przepisane §. 8. tej ustawy, nie mają stanowić występki lecz przekroczenie, względem którego postępowanie i orzeczenie politycznej władzy powiatowej przysługuje. Petycja Rady powiatowej krośnieńskiej do L. S. 479/1881. znajduje w niniejszym wniosku załatwienie.

We Lwowie, dnia 16. października 1881.

Przewodniczący:

Kowalski w. r.

Sprawozdawca:

Wesołowski w. r.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Rowland

Rowland